

MERA

Inkörsport
till tyngre
läsning 2024

MAGASIN OM BARN- &
UNGDOMSLITTERATUR
UTGIVET AV FIBUL r.f.

GRATTIS!

DU som just nu läser årets MERA-magasin bor med största sannolikhet i ett fritt demokratiskt land. År 2024 är frihet i världen dessvärre ingen självklarhet och innefattar ofta självständigt tänkande och mod.

ATT VÅGA kasta sig ut i det okända, arbeta som fri konstnär och lita på att vingarna bär, är också en sorts frihet. Och hur tänker våra finlandssvenska barnboksredaktörer om ansvar och konstnärlig frihet i en värld där böcker allt mer handlar om att nischa sig och hålla sig inom ramen för det som säljer. Är frihet alltid en positiv sak?

NÄR KÄNNER DU DIG FRI? Kanske är det när du själv får skapa? Eller när du dyker in i en bok som får dig att glömma allt annat?

I ÅRETS MERA presenteras den rika, brokiga och fantastiska bokskörden av finlandssvenska barn- och ungdomsböcker, fritt skapade av FIBUL:s medlemmar. Här får du också ta del av samtal, intervjuer och tankar kring årets tema.

OCH DÄRTILL får vi säga GRATIS också till vår förening som i år firar tioårsjubileum!

Henrika Andersson
ordförande för FIBUL rf

INNEHÅLL

- 3 Henrika Andersson
Dikt
- 4 Maria Turtschaninoff
En författares frihet
- 6 Katarina von Numers Ekman
Finlandssvensk barnlitteratur skapas genom organiska samarbeten
- 12 Maria Sann & Lena Frölander Ulf
På lek var vi alldeles fria
- 16 Annika Sandelin
Översättarens frihet och bojor
- 20 Karin Erlandsson
Lättläst – Svårskrivet
- 22 ÅRETS BÖCKER

FIBUL

Frihetstimmen

Innan barnen vaknar
innan tanken rusar
innan handen saknar
innan vattnet brusar

Innan klockan ringer
innan hunden gnäller
innan fötter springer
det är nu det gäller ...

Fatta pennan, öppna häftet
fånga drömmen, tankeströmmen
fri i ord och fri i bild
Våga språnget, stark och vild!

Henrika Andersson

Redaktör & Art Director samt pärbild & vinjetter i magasinet: Nadja Andersson

FIBUL

Författare och illustratörer av
barn- och ungdomslitteratur

FIBUL rf – Författare och illustratörer av barn- och ungdomslitteratur

Vi verkar för att höja statusen och öka synligheten för barn- och ungdomslitteraturen på svenska i Finland, förbättra förutsättningarna och öka resurserna för professionella barn- och ungdomsboksskapare samt fungera som forum för diskussion och samarbete både nationellt och internationellt kring barn- och ungdomslitteratur.

Vill du bli medlem? Alla som gett ut minst en barn- eller ungdomsbok på svenska i Finland kan bli medlem. Se vår hemsida www.fibul.fi för mer information. Vi vill rikta ett stort tack till till Föreningen Konstsamfundet, Stiftelsen Emilie och Rudolf Gesellius fond och Svenska kulturfonden.

En författares frihet

Text: Maria Turtchaninoff
Illustrationer: Lotta Fors

Sarah Crossan är en irländsk författare som skriver böcker för barn, unga och vuxna, och ett av hennes mest prisbelönta verk är *Vi är en* som handlar om siamesiska tvillingar. En del av hennes böcker är skrivna på fri vers.

Vi träffades första gången 2017 i Århus då vi båda var valda till Hay-festivalens "39 under 39"- författare av barn- och ungdomslitteratur. Jag var nyfiken på Sarahs genreöverskridande och på att hon skriver för unga läsare på fri vers, och ställde henne några frågor kring hur hon ser på frihet.

MARIA: Vad betyder kreativ frihet för dig?

SARAH: För mig är kreativ frihet förmågan att leva ett nyfikat liv. Jag har turen att arbeta med en förläggare som rätt långt tillåter mig att skriva vad jag vill. Jag får också tid att göra det på ett sätt som känns naturligt och autentiskt – jag har väldigt få deadlines. Det är inte kreativ frihet om jag spottar ur mig böcker för att fullfölja ett kontrakt eller representera ett varumärke.

MARIA: Är det här viktigt för dig?

SARAH: Jag är utbildad engelsk- och drama-lärare och kunde tjäna en hygglig lön genom att återvända till klassrummet, så ja, det är viktigt att jag har den här friheten. Vilket liv är det jag annars lever? Jag vill inte skriva bara för pengarna.

MARIA: Många av dina romaner är skrivna på fri vers. Vad fick dig att börja skriva i den formen?

SARAH: Jag hittade formatet då jag undervisade i Amerika och blev inspirerad av en bok som heter *Out of the Dust* av Karen Hesse. Det var den första versromanen för unga som jag stött på. När jag skriver fri vers får jag fokusera på känslan i berättelsen och inte de vardagliga detaljerna. I princip kan jag utelämnat alla tråkiga bitar.

MARIA: En skillnad jag tyckt mig se då jag pratar med kolleger i Storbritannien är att de styrs mycket mer än vi i Svenskfinland av vad deras förlag tror att går att sälja. Leds du på något sätt i ditt skrivande – till exempel av marknaden eller läsarnas förväntningar?

SARAH: Jag skriver ärligt talat vad jag vill. Jag vet att detta är mycket ovanligt i förlagsbranschen och jag är väldigt lyckligt lottad som kan följa min passion. Jag skriver bilderböcker, poesi, vuxenromaner, ungdomsromaner på fri vers – allt. Det håller mitt eget intresse uppe och får mig ärligt talat att känna mig levande.

MARIA: Jag har själv nyligen börjat skriva för en vuxen publik, och varit fascinerad av hur annorlunda jag behandlas som vuxenförfattare än då jag enbart skrev för unga. Jag får så mycket mer respekt, från sådana håll som inte visat mig något intresse tidigare. Har du märkt något liknande? Hur hanterar du det i så fall?

SARAH: Det finns mycket snobberi när det handlar om att skriva för tonåringar. Människor antar att det är lättare än att skriva för vuxna. Jag tycker att det motsatta är sant: När jag skriver för vuxna behöver jag inte censurera mig själv, medan när jag skriver för unga gör jag det. Jag tänker på mitt eget barn och barn jag brukade undervisa och är väldigt noga med att göra texten tilltalande för en ung läsare. Jag vill alltid att mina böcker för barn innehåller hopp.

MARIA: Jag har hört att ungdomslitteratur säljer mycket dåligt i de nordiska länderna just nu.. Hur är det i England och på Irland?

SARAH: Mycket publiceras här för tonårs-läsare, men jag vet inte riktigt hur marknaden svarar på det. Mellanåldersböckerna och vuxen-litteraturen är mer spänstig. *Heartstopper* är jät-testort här just nu, vilket är fantastiskt.

MARIA: Skulle du säga att dagens kultur-klimat i Storbritannien och Irland främjar kreativ frihet för en författare?

SARAH: Inte generellt sett, för många författare förväntas skriva inom "sin" genre eller målgrupp. Om du är känd för att skriva fantasy och plötsligt skriver en versroman som utspelar sig i en modern värld kunde det vara problematiskt för ditt varumärke och en förläggare skulle vara ovillig att ta risken att publicera dig.

MARIA: Vad tycker du borde göras för att stötta konstnärers kreativa frihet?

SARAH: På Irland finns det många stipendier som tillåter konstnärer att arbeta i sin egen takt. I Storbritannien är möjligheterna mycket färre. Staten borde investera mer i konsterna i Storbritannien.

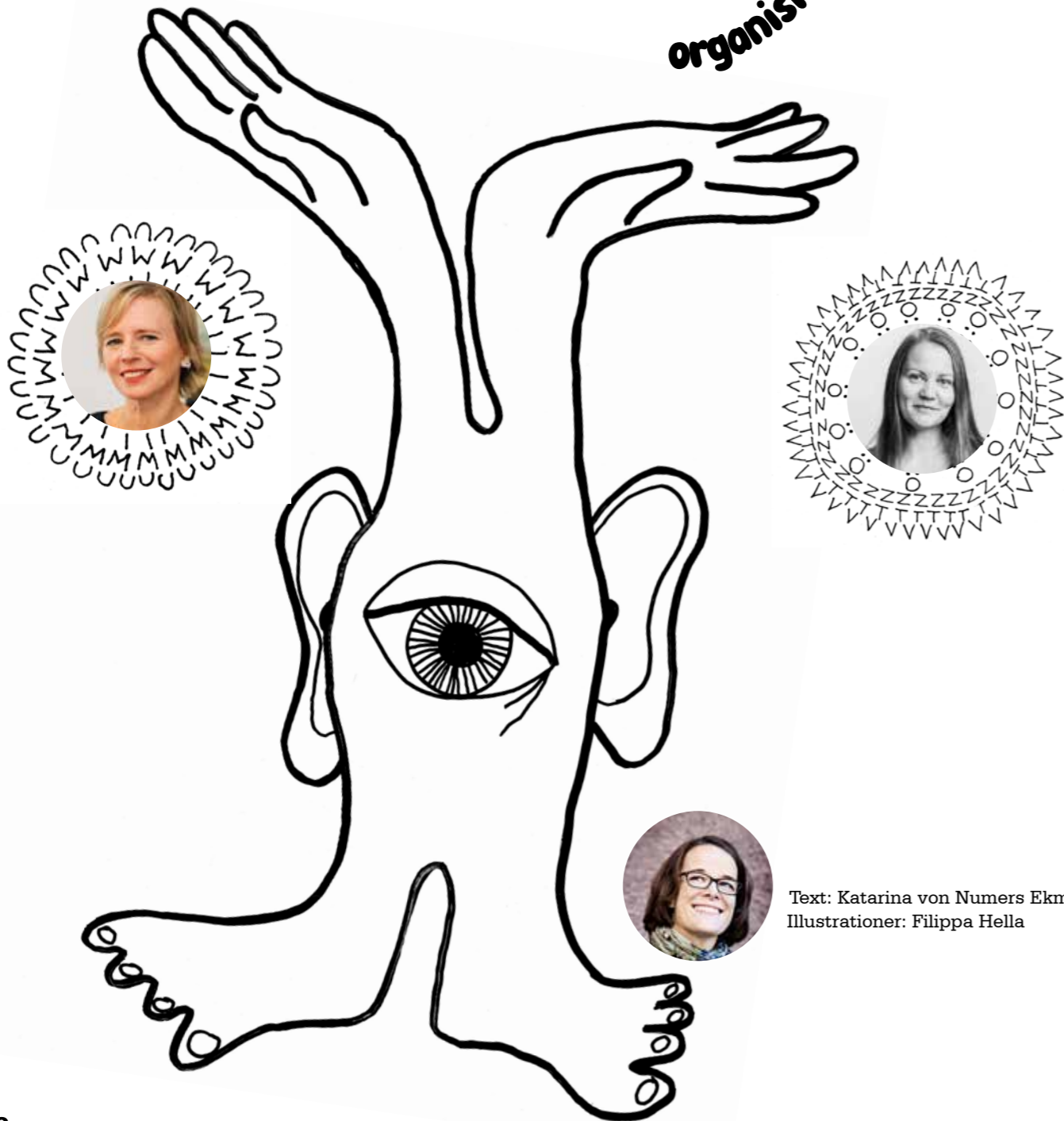
MARIA: Jag håller helt med dig! I Finland har vi haft ett ganska livskraftigt stipendie-system, men den kulturfientliga politik som nu råder naggar det i kanterna. Det här drabbar speciellt icke-storsäljande författare som den finlandssvenska språkminoriteten. Till slut: Finns det något angående kreativ frihet för konstnärer som bekymrar dig?

SARAH: Vi har en kultur i Storbritannien som höjer kändisförfattare till skyarna. Dessa författare får enorma mängder synlighet och uppmärksamhet i media och bokhandlar och supermarknader, och de tar utrymmet från yrkesförfattare som ägnar sitt liv åt sitt hantverk. Det kan kännas deprimerande. Tanken att vem som helst kan skriva en barnbok lever och mår bra.

Sarah Crossan är en irländsk prisvinnande författare som skriver för både barn och vuxna. Hennes böcker har översatts till över 25 språk, däribland svenska. Hon bor för tillfället i East Sussex med sin familj.

Finlandssvensk barnlitteratur skapas genom organiska samarbeten

Text: Katarina von Numers Ekman
Illustrationer: Filipa Hella

Sara Ehnholm Hielm, förläggare på Förlaget M, och Karin Berglund, barn- och ungdomsboksredaktör på Schildts & Söderströms, är två nyckelpersoner inom utgivningen av finlandssvensk barnlitteratur. När MERA träffar dem för att samtala kring temat konstnärlig frihet, blir det tydligt att båda värnar starkt om författarnas och illustratörernas rätt att skapa fritt.

– Den konstnärliga friheten är en del av yttrandefriheten, som i sin tur är en av grundpelarna när man ger ut böcker, konstaterar Karin.

För bokens bästa

Ibland behöver förlagsredaktören ändå gripa in i den kreativa processen.

– När man ger ut på ett förlag betyder inte konstnärlig frihet att man kan göra precis vad som helst, påpekar Sara. Om det är barn som ska möta boken kan man till exempel inte göra den obegriplig. Visserligen är läsare olika och det är svårt att veta hur boken kommer att landa, men man kan inte glömma bort att den finns till för läsaren.

Redaktörernas ingripanden verkar ändå väldigt sällan leda till konflikter med barnboksskaparna utan manusen bearbetas organiskt, genom konstruktiv dialog mellan författare, illustratör och redaktör.

Karin konstaterar att det finns mycket som ligger mellan de två motpolerna: konstnärlig frihet och censur.

– Det här handlar om att hjälpas åt att förmedla berättelsen så bra som möjligt.

Sara nämner också att det förut var vanligare att författaren kom med tydliga anvisningar till illustratören.

– I dag krockar de konstnärliga friheterna sällan med varandra. Författarna är roade av illustratörernas vilda lösningar.

Bilderböcker blir till på olika sätt, men den som gör det första jobbet är på sätt och vis friare. Om texten är färdig måste illustratören anpassa sig. Men å andra sidan säger illustratörerna i dag till om de tycker något i texten ska ändras.

Allåldersböcker är fina, men svårare att sälja

– Man kan fråga sig om det är att inkräkta på den konstnärliga friheten om man kräver att en barnbok ska ha ett barnperspektiv, säger Sara. Eller om man kategoriserar den som en bok för en viss åldersgrupp.

Söderströms gav i tiderna ut många allåldersböcker, som Stella Parlands *Katastrofer och strofer om slummer och stoj* (2015). Den var inte tänkt specifikt för barn, men har kommit att uppfattas som en barnbok på grund av sitt format och Linda Bondestams illustrationer.

– Men Stella ändrade inte ett ord i texten, påpekar Sara.

Ålderskategoriseringen har visserligen slagit igenom på bred front, särskilt i Sverige, men på de båda finlandssvenska förlagen ställer man sig ändå positiv till att ibland ge ut allåldersböcker, trots att de riskerar att inte passa i någon hylla alls i bokhandlarna och därför bli svårsålda.

Överlag verkar redaktörerna inte tänka så mycket på kommersiella aspekter under samarbetet med barnboksskaparna, men de kan förstås inte strunta helt i säljbarheten. Till exempel säljer barnböcker med svarta pärmar sämre än barnböcker med färggranna pärmar. Och de omslag som redan finns i bokkataloger kan inte ändras hur mycket som helst när boken ska komma ut.

Å andra sidan är den finlandssvenska bokmarknaden så liten, att det ändå inte går att sälja stora mängder. Skillnaden mellan storsäljarna och de böcker som säljer mindre är ganska liten, så man kan lika gärna ge ut konstnärliga och lite udda barnböcker.

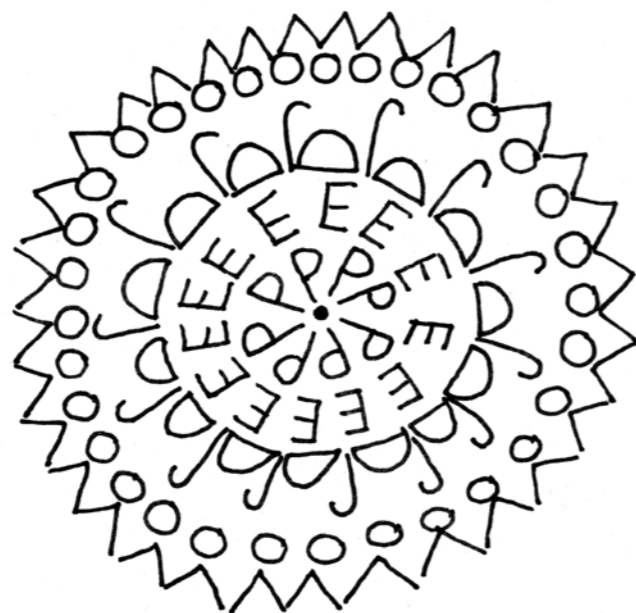
Det känsliga språket

Både Karin Berglund och Sara Ehnholm Hielm menar att de flesta författare uppskattar att få hjälp med språket, även om det inte alltid är så roligt att få sin text korrigerad. Men förlagen redigerar och språkgranskar förstås alltid de manus de ger ut, och det är ovanligt att författare tycker att de blir censurerade.

– De som väljer att jobba med detta älskar att stöta och blöta ord och uttryck, säger Karin.

Och så handlar det förstås inte bara om vad som är grammatikaliskt korrekt, utan om ordval, tilltal, rytm och vad som sitter bra i munnen vid högläsning.

– I dag finns också en oro för att barn inte läser och därför funderar man mycket på hur svårt språket kan vara, säger Sara. Förr såg man det som en poäng att barn fick lära sig spännande och fantasieggande ord. Laura Ruohonen är en författare som fortfarande gör det. Men speciellt i Sverige är man mån om att inte skriva över huvudet på barnen.

Ansvar för att ta upp svåra ämnen

Frågan om det går att behandla vilka ämnen som helst i en barnbok är inte ny, men ändå ständigt aktuell.

– När vi gav ut Malin Kiveläs och Linda Bondestams *Den förträfflige herr Glad* (2004) reagerade en del vuxna på bagaren som röker i köket. Vi fick veta att man på ett dagis tejpat fast sidorna, så att barnen inte behövde se bilden. Då skrattade vi och tyckte reaktionerna var absurda. Men i dag skulle det nog se underligt ut om någon rökte i ett kök i en bildbok. Det känns inte mera som en rolig grej. Men om författaren skulle vilja ha det så, så skulle det ändå vara okej, säger Sara.

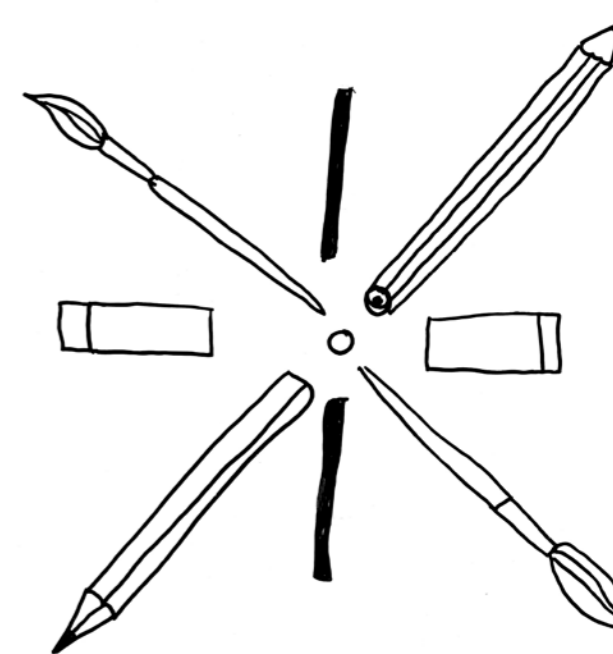
Karin berättar i sin tur om vissa farhågor inför utgivningen av Malin Klingenberg och Maria Sanns *Rymningarna* (2024). Skulle berättelsen ge upphov till en rymningsvåg från dagisar i landet? Men istället fick boken positiva reaktioner, bland annat från en glad pedagog som tyckte att alla kan känna igen sig i den längtan efter att få rymma ut i friheten som boken gestaltar.

Sara hänvisar också till barnboksförfattaren Ulf Stark, som ansåg att det skulle vara hemskt om inte alla ämnen kunde tas upp i barnböcker och att barn är värda de allra största existentiella frågorna. Dessutom måste konstnärerna få utmana sig själva genom att ta sig an riktigt stora och svåra ämnen.

Karin är inne på samma linje.

– Barn möter allt möjligt i sina liv som vi önskar att de skulle slippa möta, men det är inte litteraturens uppgift att sålla bort det, säger hon. Ju svårare innehållet är desto viktigare blir formen, men inga teman kan automatiskt uteslutas. Förlagets uppdrag är snarare att slå vakt om den konstnärliga friheten än att ta ansvar för reaktionerna.

På lek var vi alldeles fria

Maria Sann och Lena Frölander-Ulf
samtalar om frihet och förtroende
i barnbokskapande.

MARIA

Vad betyder frihet för dig i ditt skapande, Lena?

LENA

Det första jag kommer att tänka på är tid och pengar. Arbetsstipendium är fantastiskt för den konstnärliga friheten det för med sig, men allra viktigast för min konstnärliga frihet - och för att jag alls ska få något gjort - är ändå tid. Jag har lite av ett auktoritetsproblem så jag försöker alltid vara minst ett halvår i förtid med mina projekt, för illusionen av självbestämmande och utrymme. För att ingen ska kunna ge mig en deadline! Ha!

MARIA

För mig är frihet framför allt en känslomässig upplevelse. Att vara fri är att ha ett förtroende och tillitsfull relation till världen, men framför allt till min inre kompass. Som skapare betyder det att jag vågar ta risker med mina bilder. Jag kan ta modiga beslut, även om det kan kännas skrämmande att närma sig vissa ämnen.

Att jobba med kultur för barn verkar ha förväntningar under ytan som påverkar processen. Det ansvar jag har som skapare av innehåll för barn tvingar fram frågor inför bilderna jag skapar. Hur närmar du dig det negativa som ändå förekommer i vårt samhälle, som t.ex våld i familjen eller missbruk?

LENA

För att känna mig fri att beskriva det jag vill kan jag inte tänka på läsaren för mycket i början av processen. Jag har skrivit om att slå sin bästa vän på käften, missbruk i familjen, om orättvisor och ockupation och jag förstår inte alls varför en barnbok inte kunde innehålla det som barn ser i världen och omkring sig. Jag tror att vuxna är mer rädda för det svåra i barnböcker, än barnen är.

I någon mån är jag också lite trotsig: Det man inte borde göra, det vill jag göra. Jag har svårt att tro att det skulle fostra några nya rökare om jag ritar en liten gumma som röker pipa. Däremot tror jag att det haft stor betydelse att vi barnboksskapare fått upp ögonen för representation och att jag tvingats syna mina egna blinda fläckar. Men jag hoppas att jag ska ha tagit till mig det jag lärt mig, så att det blir en del av processen från början.

Mina första utkast till text är råa och fria. Sedan börjar städningen. Det är ett ansvar jag gärna delar med min förläggare, att tillsammans rensa i det jag skapat. Då vågar jag ta ut svängarna mer i början av processen.

Fast med mina illustrationer är jag inte alls lika samarbetsvillig. Jag visar sällan skisser på förhand. Vilket är dumt. Det är otroligt jobbigt om jag måste ändra något. Då muttrar jag som en gammal gubbe.

MARIA

Det var då verkligen intressant! Jag delar givmilt med mig av mina bildskisser med arbetsgruppen och tar gärna del i författarens ofärdiga text. Jag älskar att befinna mig i början av ett projekt. Alltså arbetsskedet där olika beslut ännu inte är fastslagna. Det kräver ett stenhårt förtroende för dem jag samarbetar med att våga visa det fula och ofärdiga. De som är proffsiga kan se potentialen i skisserna och ge berikande feedback då det ännu finns plats för förändringar. Det kräver att vi i arbetsgruppen kan samtala om våra olika åsikter på ett konstruktivt sätt.

Däremot känner jag att mina texter är otroligt genanta och dåliga om de inte är finslipade. Jag ändrar på texten in i det sista så den ibland blir helt stel och knappt andas innan jag visar den åt någon. Det beror på att jag upplever mig själv vara en okunnig skribent.

Fast just den här texten, som vi skapar via en gemensam dialog, känns ok och inte alls skrämmande att jobba på även om du ser på medan jag skriver. Det är kanske lättare att vara fri tillsammans med någon annan, vare sig för att det är för att man litar på den andras omdöme eller bara för att någon annan delar det obekväma med en.

LENA

Jo, det är härligt att jobba med någon jag litar på, som hjälper mig bli så bra jag kan. Då vågar jag mer.

Frihet är kanske en känsla av möjligheter? Och att våga breda ut sina konstnärliga vingar!

MARIA

Ja, verkligen! Möjligheter, tid och rum att testa på olika material, storlekar och stilar. Att få leka med själva skapandet och misslyckas ibland.

För mig är frihet mest som att leka.

ÖVERSÄTTARENS FRIHET OCH BOJOR

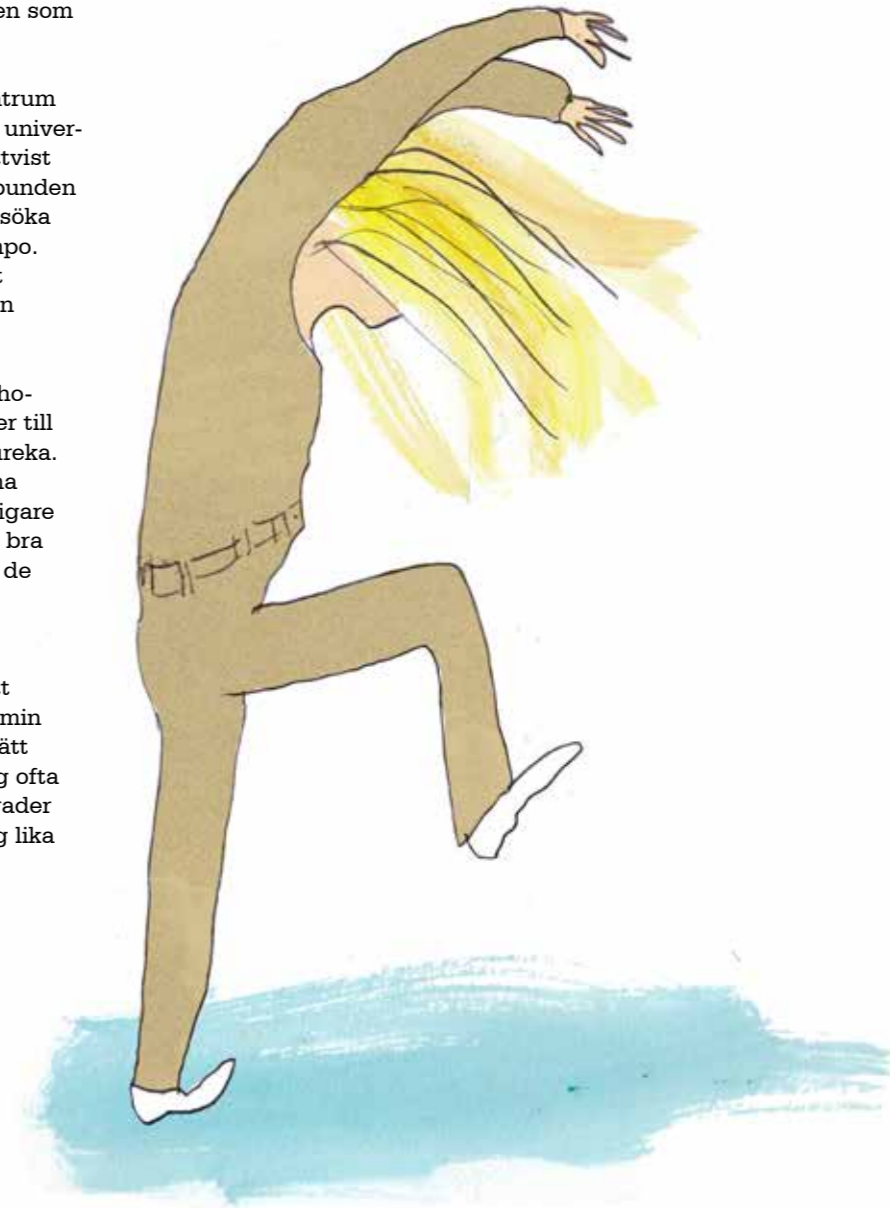
Text: Annika Sandelin
Illustrationer: Linda Bondestam

Ibland blir jag trött på det egocentriska i skrivandet. Allting som jag skapar uppstår ur mina egna tankar och fantasier, alla världar som jag vistas i har jag själv hittat på. Därför är det skönt att emellanåt få iklä sig rollen som översättare.

Som översättare står man inte själv i centrum utan man dyker in i en annan författares universum och försöker tolka det skrivna så rättvist som möjligt till ett annat språk. Man är bunden till ursprungstexten och måste lyhört försöka efterhärma dess stämning, rytm och tempo. När man översätter poesi, och inte minst rimrad poesi, är det ändå viktigt att man har en ganska stor frihet.

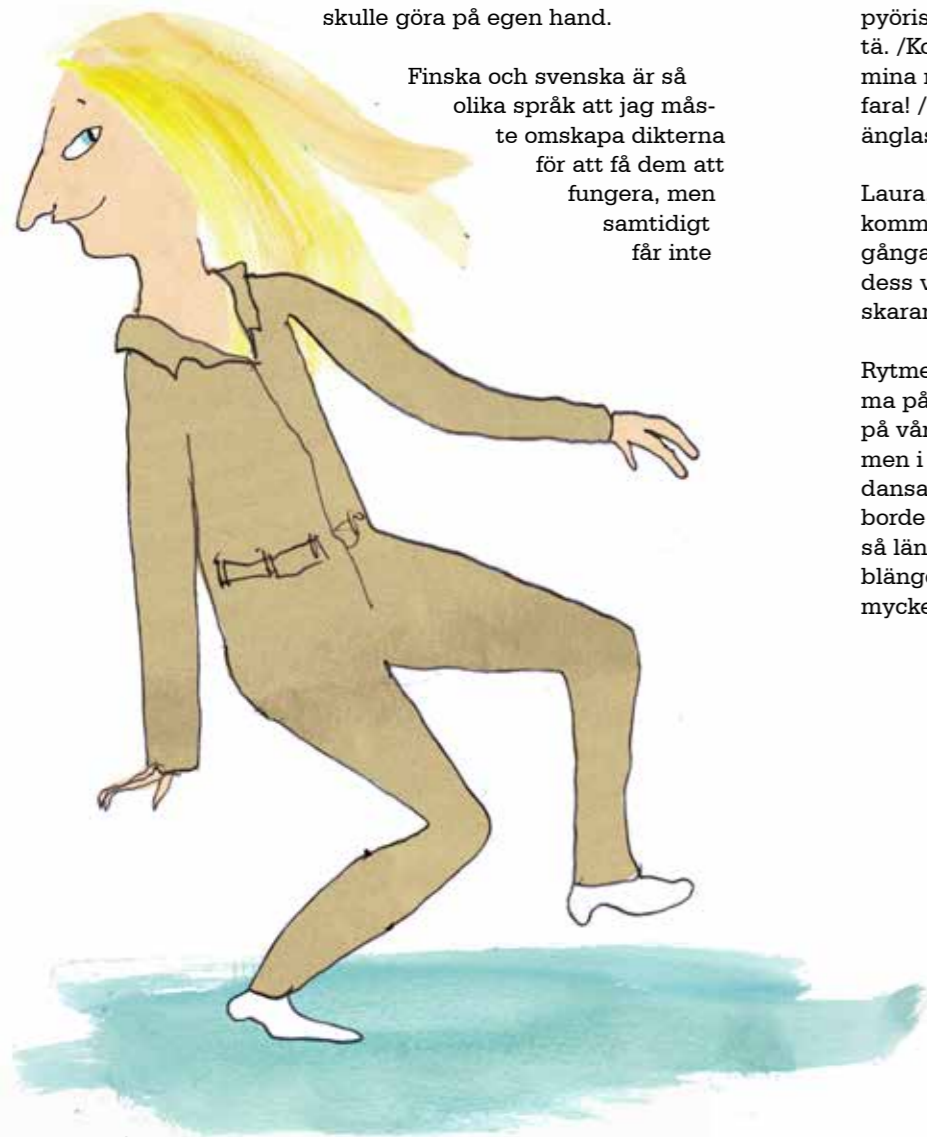
Hittills har jag översatt tre av Laura Ruohons barnpoesiböcker samt hennes dikter till en utställning på vetenskapscentret Heureka. Laura har alltid velat att översättningarna skall vara ganska fria – det har varit viktigare för henne att de svenska dikterna blir så bra som möjligt än att de håller sig strikt till de enskilda meningarnas innehåll.

Kombinationen av att vara bunden till originaldikterna och samtidigt vara fri att göra mina egna tolkningar och använda min egen fantasi inspirerar mig. På samma sätt som när jag skriver egna dikter ligger jag ofta vaken om nätterna och grubblar på diktrader i mina översättningar och jag känner mig lika upprymd när jag hittar på fyndiga rim.

Laura och jag har olika temperament. Hennes poesi är språkligt och ofta innehållsmässigt vildare och mera sprudlande än min. I mina texter kommer det nästan alltid in ett litet stråk av melankoli, också när jag försöker vara enbart rolig. Det känns befriande att spränga mina gränser när jag översätter Lauras poesi och försöker skriva på ett sätt som jag aldrig skulle göra på egen hand.

Finska och svenska är så olika språk att jag måste omskapa dikterna för att få dem att fungera, men samtidigt får inte

grundtanken och tonfallet i dem försvinna. Det är en svår balansgång och det händer kanske ibland att min egen penna blir allt för synlig.

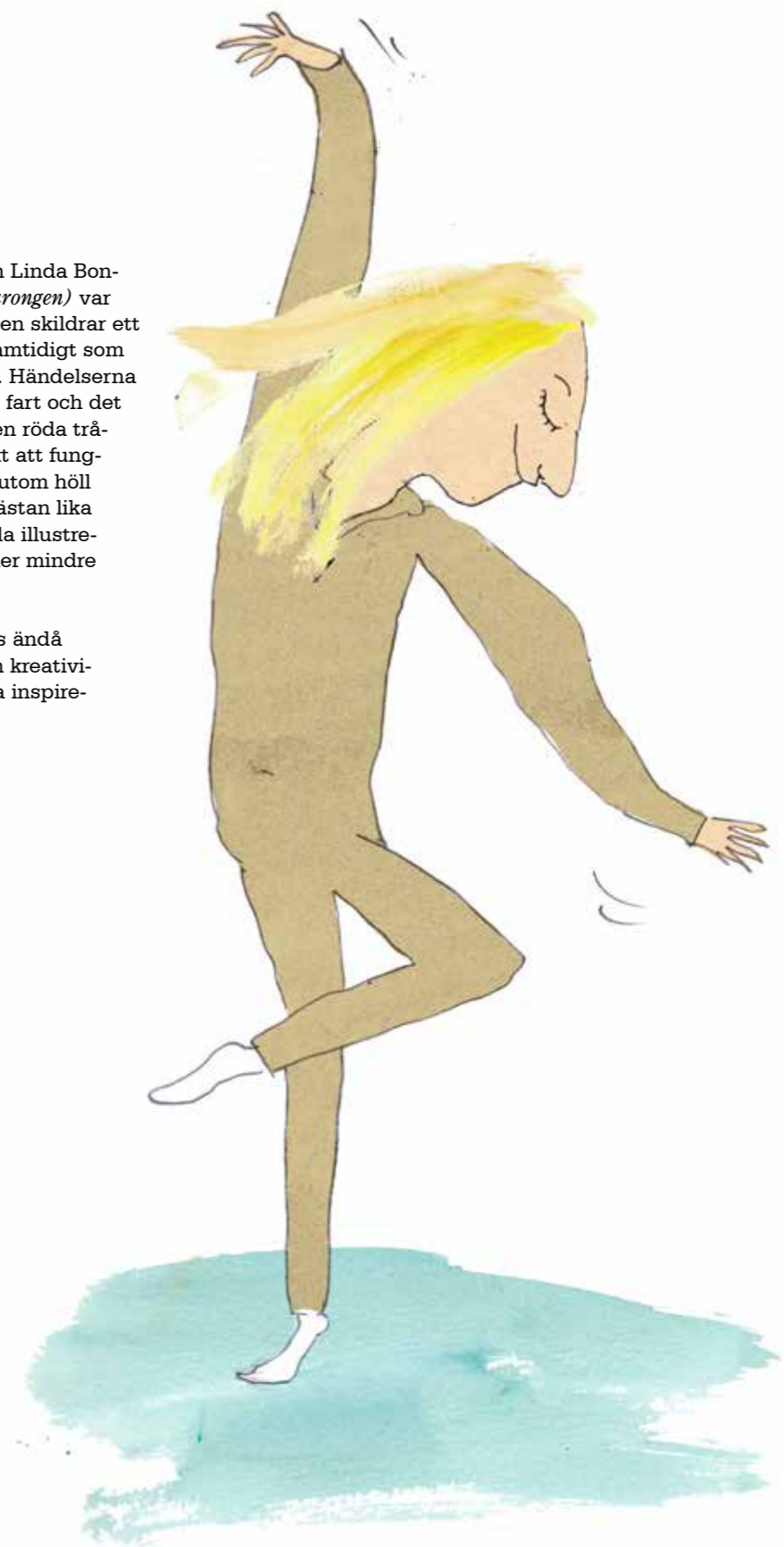
I min översättning av Lauras och Erika Kallasmaas bok *Otus Opus (Zoologipoesi)* finns en tydlig skillnad i stämningen i hennes klämmiga slutrader i dikten om skalbaggar: "Ei maailma pyöri ilman meitä, / sadon ja kadon enkeleitä. /Koppiksille paukuttakaa henkseleitä!" och mina mera allvarsamma: "Utan oss är jorden i fara! / Vi är små men underbara / jordens svarta änglaskara".

Laura, som pratar flytande svenska och brukar kommentera mina översättningar i flera omgångar, var inte helt nöjd, men då var jag dess värre själv så stolt över den svarta änglaskaran att jag vägrade ta bort den.

Rytmen i Lauras språk är ofta svår att efterhärma på svenska. Jag minns ett möte på vårt förlag när Laura var missnöjd med rytmen i en av mina diktöversättningar och började dansa omkring i rummet för att visa hur den borde vara. Vid det laget hade jag redan kämpat så länge med dikten att jag satt i en soffa och blängde på henne medan vår redaktör var mycket road.

Översättningen av Lauras och Linda Bondestams *Konkkaronkka (Konkarongen)* var speciellt krävande eftersom den skildrar ett sammanhängande äventyr, samtidigt som den består av separata dikter. Händelserna avlöser varandra i en rasande fart och det gällde att hålla tempot och den röda tråden och samtidigt få varje dikt att fungera som en egen helhet. Dessutom höll bokens skapelseprocess en nästan lika hetsig takt - Laura skrev, Linda illustrerade och jag översatte mer eller mindre på samma gång.

Inom de strikta ramarna fanns ändå en frihet som satte i gång min kreativitet. Frihet kan vara ännu mera inspirerande när den är begränsad.

LÄTTLÄST

SVÅRSKRIVET

Text: Karin Erlandsson
Illustration: Nadja Andersson

KORT OCH KONCIST, skrev min förläggare Hilma Olsson på förlaget Hegas, är inte detsamma som lättläst. I ett missriktat försök att renodla hade jag tagit bort sambandsord, tankar, känslor, gestaltning och förklaringar. Texten blev så betydelsemättad att den blir tungläst. Så det manus jag skrev baserat på mina fördomar om lättläst, fick jag göra om och göra rätt, och det har sannerligen inte varit lätt.

En lättläst bok ska innehålla allt det som andra böcker innehåller. Ett persongalleri med karaktärer som känns rimliga för läsaren, miljöer som fungerar, spänning, känslor, dramatik och lugnare passager.

Hegas är Sveriges äldsta förlag specialiserat på just lättläst. De pratar konsekvent om en målgrupp barn som är läsutmanad och läsovillig. Här finns en tydlig skillnad mot det finlands-svenska förlaget LL-center. På deras hemsida nämns också "personer med funktionsnedsättning, invandrare och gamla personer".

Det är alltså delvis olika målgrupper det handlar om. Man kan inte dra alla i behov av lättläst över samma kam, och ve dem som automatiskt

blandar ihop lättläst med pedagogisk verksamhet. Lättlästa böcker ska finnas till i sin egen berättelses rätt, precis som alla böcker.

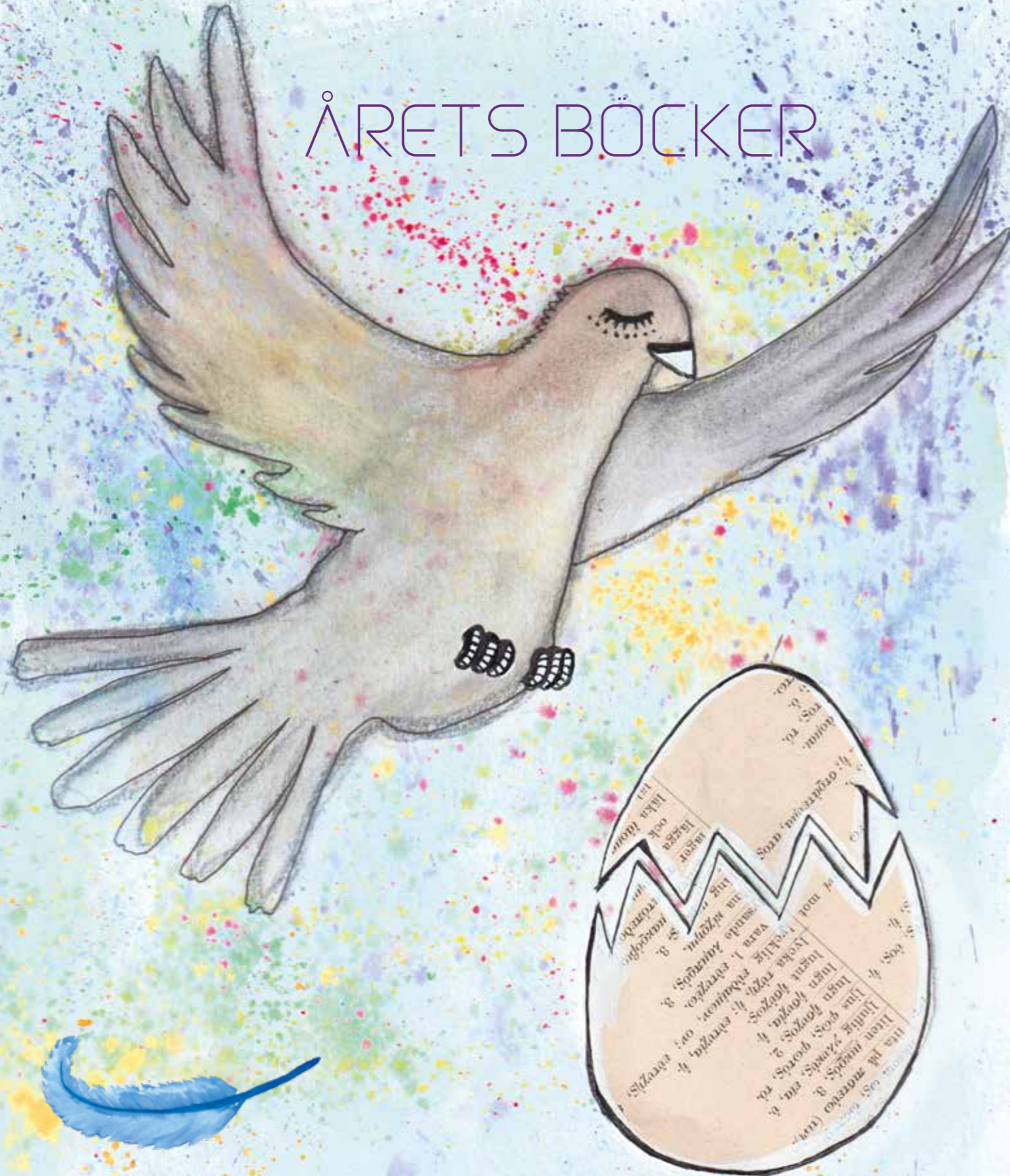
För läsutmanade barn ligger läskunskapen inte i fas med den övriga mognaden. En lässvag trettonåring behöver böcker för trettonåringar, men böckerna hen klarar av är riktade till sjuåringar. Då är det klart att läsningen inte tar fart, böcker är alldeles uppenbart barnsliga.

Några skillnader finns mellan att skriva "vanligt" och lättläst, men skillnaderna är framför allt av mer teknisk karaktär. Till exempel ska layouten förenkla läsningen, en rad ska inte börja på en sida och sluta på nästa. Då en mening tar länge att läsa, blir det för svårt om en mening börjar på en sida och slutar på nästa.

I samband med lättläst nämns ofta att rätten till text är en demokratifråga. Kan barnet inte läsa, kommer hen som vuxen ha svårt att ta till sig ett samhälle som förutsätter avancerad läsförståelse

Men inte skriver jag lättläst med demokratifrågan som drivkraft. Jag hoppas att det läsande barnet ska försvinna in i berättelsen och tänja sin världsbild, så där som litteratur kan göra då den är som bäst.

ÅRETS BÖCKER

SPRINGA SOM VINDEN

Wilma Möller
Schildts & Söderströms

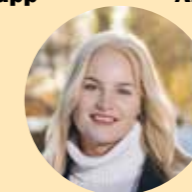
Nora Neilander njuter av att äntligen vara den ständiga jockeyn på sin älskade Kasimiras rygg. Dessutom får hon träna, och snart också tävla med nytillskottet Arizona, ett fuxsto som hela galoppvärlden talar om. Men när Kasimira diskvalificeras för doping och Jari blir av med sin tränarlicens misstänker Nora att någon försöker påverka stallets och hästarnas framtid. Kan Nora och syskonen Emil och Elvira hjälpas åt att reda ut vad som egentligen sker bakom de låsta stalldörrarna på Sandåkra gård? *Springa som vinden* är en fristående uppföljare till *Allt att vinna* (2020).

Springa som vinden är alltså uppföljaren till din debut, Wilma Möller?

Ja, ungefär ett år har gått sedan händelserna i *Allt att vinna*. Men vänskapen mellan karaktärerna, fartens tjuvning och kärleken till hästarna är de samma som då.

Är hästar synonymt med frihet?

För huvudkaraktärerna i *Springa som vinden* är de utan tvekan det. Nora känner sig fri när hon flyger fram i galopp, oavsett om det är på en tävlingsbana eller i skogen. För Elvira blir upplevelsen av frihet ännu mer konkret då hon i sin desperation stjälar en häst och rymmer hemifrån.

NAGU-NALLE OCH GAMMELMÅRRORNA

Text: Henrika Andersson
Illustration: Christel Rönns
Förlaget M

Vad handlar den här boken om, Henrika Andersson?

Nagu-nalle åker med Edi och mamma Barbro till Morrgården, ett kollektiv för pensionärer. Det finns en äggtjuv som rör sig i huset om natten och Edis mormor, Clara, vill ha hjälp att lösa mysteriet. Här börjar äventyret där Nagu-nalle får möta både gammelmårror och tre små grisar, men också sina fem allra värsta farligheter.

Hur mycket frihet versus hur mycket struktur behöver du för att jobba bäst, Christel Rönns?

Jag har alltid gillat bäst att jobba med mycket frihet. Inget dödar inspiration så effektivt som noggranna beskrivningar över vad bilderna ska innehålla.

Vad är det bästa med Nagu-nalle?

Han är nyfiken men också rädd. Han hamnar ofta mitt i äventyret fast han helst skulle sitta i Nagu med sina kompisar Lala och Frille och mumsa russin. Nagu-nalle tycker om bra och lagom spännande historier.

Är det svårt att teckna samma nalle så att läsarna känner igen honom i alla fem böcker?

Ibland är det lite knepigt att få karaktärerna att se likadana ut i hela bokserier. De kan se okej ut sinsemellan om man jämför med föregående bok. Men i längre serier, märker jag ibland till min fasa hur olika karaktärer-

Kring påsk börjar saker försvinna från kollektivet Morrgården på skärgårdsön Nagu. Gammelmårrorna, mormor Clara och hennes vänner, efterlyser hjälp. Är det en tjuv som går lös?

Nagu-nalles bästa vän Edi har blivit tio år gammal och vill hellre spela Fortnite än utreda mysterier. När mormor Clara erbjuder en magisk belöning till den som löser mysteriet är Edi med på noterna. Det blir en hisnande jakt på tjuven där Nagu-nalle tvingas möta sina värsta rädslor:

- 1) Att bli inlåst,
- 2) Att bli kidnappad,
- 3) Att slängas i soporna,
- 4) Att tappas bort,
- 5) Att bli uppäten eller brännas upp.

Klockan tickar och gåtan måste lösas innan tiden rinner ut.

Nagu-nalle och gammelmårrorna är en ömsint och medryckande berättelse. Vad innebär det egentligen att bli äldre? Vilka minnen stannar kvar? Mjukisdjuren visar sig spela en större roll än man nånsin kunnat ana.

Vissa nallar bär vi med oss livet ut. Detta är Henrika Anderssons femte berättelse om Nagu-nalle, som redan tillhört alla tre bröder i familjen Sandberg – Mattias, Benjamin och minstingen Edi. Christel Rönns teckningar är fyllda med humor och fart. En trygghets- och högläsningsbok som också roar riktiga gammelmårror!

na ser ut i bok nummer 1 och tex bok nummer 12. Problemet är att ibland kan det vara flera år mellan böckerna och då måste man på något sätt komma in i samma mood som man var i då man illustrerade föregående bok i serien.

MARHEIM TRÄDEN STÅR TÄTT

Författare: Karin Erlandsson
Illustratör: Madeleine Fjäll
Förlag: Hegas

Situationen i Marheim blir värre för varje dag. Träden täcker snart varenda yta, vattnet håller på att ta slut och det verkar som att härskaren tar livet av dem som står upp mot honom. Både Maica och Rex är överens om att någon måste stoppa honom. Men vem kan de lita på att hjälpa dem?

Vad handlar serien om, Karin Erlandsson?

I den lättlästa serien om Maica och Rex har träden tagit över staden Marheim. Maica och Rex är de enda som tvingas bo på skolan. De rapporterar istället om vad de ser. I del två och tre breder träden ut sig alltmer, och insatserna blir högre. Härskaren visar sin allt mer onda sida och Maica och Rex bestämmer sig för att krossa honom.

Varifrån fick du idén?

Det värsta jag kan tänka mig är att träden tar över världen. Jag vill ha hav och horisont. Och på Göteborgs bokmässa ser man ibland enorma köer av barn, då vet man att det sitter en youtuber i andra änden av kön och signerar sin bok. Jag gjorde Maica till en slags youtuber, det är någon som har makt i ett barns värld.

Har du en favoritkaraktär i serien, Madeleine Fjäll?

Oj, det där är en svår fråga! Tycker mycket om både Maica och Rex, och har nog svårt att välja mellan dem då båda är välgrundade karaktärer och jag gillar deras dynamik med varandra.

Men ur en illustratörssynvinkel tror jag att jag gillar Maica mer, då jag gillar hennes design och har flera dynamiska bilder med många olika ansiktsuttryck.

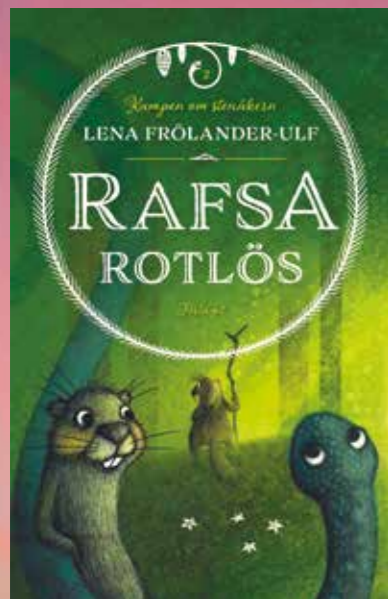

Var det svårt att teckna samma karaktärer i flera böcker?

Både ja och nej. Ibland fick jag sketcha om samma karaktär flera gånger för att få till det, men oftast så gick det bra! Jag hade alltid en bild att referera till för varje karaktär som jag försökte stämma överens med. Sen blev det ju enklare och enklare ju fler bilder jag gjorde, men man kan nog se att de har ändrat sig lite från absolut första bilden till den sista.

RAFSA ROTLÖS

Lena Frölander-Ulf
Förlaget M

"Men hur ska vi kunna slåss mot löjtnant Gaddh?" undrar Kotten. "Får jag påminna er om att Gaddh högg ihjäl Ziczacs pappa, den största ormen på stenåkern?"

"Vi ska ju hämta min pappa!" ropar Rafsa och boxar i luften. "Pappa Vide är vild och stor. Han är jättebra på att slåss!"

"Också jättebra på att hålla sig borta från sin familj", säger Kotten.

På stenåkern regerar huggormarna och tvingar murmeldjuren att lyda. Rafsa och Kotten och deras vän huggormen Ziczac har flytt undan den fruktansvärda löjtnant Gaddh och lever nu ensamma djupt inne i skogen. De måste hitta Rafsas försvunna pappa, för han är det starkaste murmeldjuret som någonsin

Första delen i trilogin Kampen om stenåkern hette Rafsa Vildpäls. Varför har Rafsa bytt efternamn?

Murmeldjuren har inga efternamn. De heter bara med förnamn. Inte som deras fiender ormarna, som har fina släktnamn som Swartsvanz, Gaddh och Slinger.

Är Rafsa verkligen rotlös i del två?

Jo, det är hon nog litegrann. Hon letar efter sin pappa som hon hoppas ska delta i kampen om stenåkern och rädda mamma och lillasyster från ormarnas käftar. Rafsa, Kotten och Ziczac vandrar vilsna omkring i den farliga skogen tills de till sist hittar fram till pappa Vide. Men allt kanske inte blir någon dans på rosor ändå.

setts och den enda som kan hjälpa dem att rädda murmelkolonin. Men var finns han? Varför har han inte syntts till hemma på stenåkern på flera år? Och vad är det för ett hemskt skrik som ljuder genom skogen?

Rafsa Rotlös är en mångbottnad äventyrsroman om att bygga vänskap med dem som är olika, om svek och missbruk och om sorgen över en förälder som inte är sån man önskar. Rafsa Vildpäls, den första boken i serien Kampen om stenåkern, fick många läsare och fina recensioner både i Sverige och Finland. Böckerna om den upproriska, impulsiva och modiga murmelflickan Rafsa och hennes två omaka kumpaner är spännande och roliga att läsa själv eller möta som högläsning, med korta kapitel, genomgående illustrerade i färg.

Men ormarna är också mer intresserade av att alla ska göra som släkten vill, medan murmeldjuren tänker att de som delar sovåla över vintern är familj och sen är det inte så noga med resten. Vill man ha fler namn än ett, får man hitta på det själv.

SKYLL PÅ LEJON

Text: Sanna Sofia Vuori
Illustration: Cara Knuutinen
Förlaget M

Grävling, Lejon och barnet firar påsk på landet hos morfar. Ute väntar äggjakt och roliga festligheter i byn, men hur ska det gå när Lejon bara busar och inte alls vill lyda? Och vilka kusligheter dyker upp i mörkret vid läggdags?

Skyll på Lejon är en rolig historia om busiga djur och lekar som går över styr. Om att vara rädd för mörker och att låta fantasin flöda. På slutet får alla en kram!

Sanna Sofia Vuori och Cara Knuutinen inledde grävlingserien med den rörande historien Grävling borta (2020). I tredje boken om barnets favoritgosedjur får vi lära oss att det är bra att vara olika.

Varför ska man skylla på lejon, Sanna Sofia Vuori?

Alla behöver ibland en Richard (som Madicken hade på sin klass) att skylla allt önskat beteende på. Är lejon egentligen en del av bokens huvudperson själv, ett barn i 3-årsåldern? Där om tvista de lärde.

Är du själv mer ett lejon eller en grävling?

En ängslig grävling, svarar jag spontant. Men lägger till att jag är lika spontan som lejon. Man skriver väl om sig själv i grund och botten, tänker jag.

Var det svårt att illustrera kaos och vildhet utan att det blev skrämmande, Cara Knuutinen?

Att illustrera kaos och vildhet är jätteroligt. I Skyll på Lejon, finns det kaos av olika slag, allt från roligt fartfyllt kaos till skrämmande, kanske mer mentalt kaos. I boken är det Lejon som står för vildheten och som är motorn till kaoset, medan Grävling är den ordentliga, även om den på vissa ställen dras med i buset, vilket är bra. Man ska inte vara för ordentlig.

Vem är boken riktad till?

Alla som behöver någon att identifiera sig med då de inte betar sig helt enligt reglerna. Och föräldrar och andra vuxna till sådana.

Det som jag fick fundera lite på var hur jag skulle rita Lejon. Hur ska jag få Lejon att se ut som ett mjukis-

lejon men samtidigt som ett vilt busigt nästan riktigt lejon?

Jag hade ju ritat Lejon redan i förra delen i bokserien, men nu fick jag ännu mer leka med vildhet och de busiga minerna, vilket var roligt. Eftersom boken

är riktad till ganska små barn får inte kaoset kännas för skrämmande. Detta kom fram i nattbilden där barnet och mjukisdjuret är rädda för mörkret.

Där ritade jag först en lite väl skrämmande bild som jag sedan ändrade

till en snällare variant. Barn ska ju inte få mardrömmar av en bilderbok.

FJÄRILARNAS REKORDBOK

Text: Katja Bargum
Illustration: Jenny Lucander
Förlaget M

Visste du att fjärilar har superkrafter? Den första superkraften känner du säkert till. Fjärilar är vackra! Det har vi människor alltid tyckt: Över hela världen symboliserar fjärilen skönhet och förändring. Fjärilar finns avbildade i gamla tygmönster, på målningar och som smycken.

Men fjärilarna har också andra superkrafter. De kan dricka svett, flyga över

halva jordklotet och övervintra under snön. De kan göra sig osynliga för sina fiender eller skrämman vettet ur dem. Fjärilslarver kan låtsas vara ormar, stickiga hårbollar eller fågelbajs. Den kändaste fjärilen i världen satte sig på fotbollsspelaren Ronaldos panna mitt under en match och sågs på TV av nästan en miljard människor.

Det här är Katja Bargums och Jenny Lucanders andra roliga, kluriga och överdådigt rikt illustrerade faktabok om insekterna omkring oss. *Myrornas rekordbok* utkom för två år sedan, blev nominerad till Finlandiapriset och har översatts till fem språk. Utkommer på finska hos Teos.

Har du en favoritfjäril, Katja Bargum?

Min favoritfjäril är aprikostofsspinnaren, en riktigt märklig typ! Hos denna art är det bara hanfjärilen som liknar en fjäril. Honan ser ut som en videokisse och larven som en clown med röda fläckar och knippen av gula och röda borst. Honan kan inte flyga, men hanen hittar fram till henne genom att dofta sig fram med hjälp av sina buskiga antenner.

Varifrån kom idén till den här boken?

Jag ville skriva en fortsättning på min tidigare barnbok *Myrornas rekordbok* och sökte efter en annan smådjursgrupp som kunde vara lika fascinerande. Fjärilar är en välkänd och stor insektgrupp där det finns en massa intressanta levnadssätt och beteenden. De förekommer i många kulturer på grund av sin skönhet och sin intressanta livscykel, där larven ser helt annorlunda ut än den vuxna individen och den stela puppan blir till en graciös fjäril. En annan orsak att välja fjärilar var att illustratören Jennys morfar var en av Finlands främsta fjärilskännare.

Fjärilen

På 150 000 olika arter riden. Bara ungefär 10 är dagfjärilar, som fjärilen.

Larvar är nattfjärilar, som maren nederst - och nattfjärilar har de kroppbyggnad.

Fjärilarnas öron är öppningar som täcks av tunn hud. De sitter på mellankroppen eller på vingarna. Många fjärilar saknar helt och hållet öron att höra med.

Vå par vingar, täckta av pyttesmå ärg. De bildar stec.

Fjärilarna kan smaka med sina fötter. På så sätt känner fjärilshonan igen om hon landat på en växt som fjärilslarver tycker om att äta. När hon hittat rätt växt lägger hon ägg på den.

I stället för mun har fjärilen en snabel. Den fungerar som ett sugrör när fjärilen suger nektar ur blommor.

På huvudet finns ett par antenner. Med dem känner fjärilen dofter.

Fjärilar har stora ögon och ser bra. De kan se sådana färger som vi inte kan, som ultraviolett. Blommorna ser därför helt olika ut för dem än för oss.

Hur en maskros ser ut för människan

Hur en maskros ser ut för fjärilen

Nattfjärilar kan se grå och trista ut, men när du tittar noga kan du se att också de har vackra mönster. Det mest skrämmande mönstret finns hos dödskallesvärmaren, vars framkropp pryds av en dödskalles!

Den mest skrämmande fjärilen är DÖDSKALLESVÄRMAREN

Var det svårt att illustrera en faktabaserad bok, Jenny Lucander?

Det var faktiskt lite både och. Svårt och lätt. I motsats till när jag illustrerat bilderböcker hade jag lite fler ramar och begränsningar. Det är ofta mer text som skall rymmas med på sidan och jag kan ju inte sväva ut i hur stora fantasibilder som helst. Katja och jag var överens om att fullständigt verklighetstrognast behövde illustrationerna inte vara. Men bilderna skall vara samstämmiga med texten.

Å andra sidan kan det vara skönt med en ganska konkret text och plan att förhålla sig till. Och jag är så glad att vi använde oss av så mycket humor i boken - det gjorde arbetet lättare och roligare. Och jag lärde mig en massa nytt om fjärilar och det gjorde också arbetet mer stimulerande och intressant.

RYMLINGARNA

Text: Malin Klingenberg
Illustration: Maria Sann
Schildts & Söderströms

Jona, Ebba och Linnea är snart för stora för dagis. Dessutom har de nya spadar. Eftermiddagsvilan med den trötta Mona erbjuder dem lyckligtvis ett perfekt flykttillfälle.

Livet i det fria både luktar och känns annorlunda. Och utanför dagisgården hittar de en rymling till som genast behöver räddas från omvärldens faror.

Rymlingarna är Klingenberg och Sanns tredje gemensamma bilderbok och en fristående fortsättning på *Främlingarna* (2021).

Rymde du från dagis när du var barn, Maria Sann?

Jag hade en jämnårig granne som inte var på dagis, utan var ett hemmabarn istället. När vi var lite äldre kunde han ibland leka själv ute på gården som tangerade dagisgårdens inhägnad. Metallnätet var sönder på många ställen och det var lätt att slinka ut bakom några buskar. Oftast rymde jag ut bara till en liten stund och hann tillbaka innan någon märkte. Men en gång vandrade vi iväg i en lek och personalen märkte och blev oroliga. De lappade hålen efter det och så var det slut på våra hemliga bravader.

Ebba, Jona och Linnea är också bekanta från boken Främlingarna.

Vem av dem skulle du vara kompis med om du gick i dagis, och varför?

Jag tror att jag skulle ha varit kompis med dem alla i olika omgångar. Jag känner igen mig i Ebba mest. Hon är ganska ängslig och försiktigt, men vill ändå vara med på en massa hyss. Sådan var jag själv också. Jag var mest bara med på allt och var inte den som mest tog initiativ. Eller så minns jag mig själv. Så då tror jag att jag (som en Ebba) nog skulle vara kompis med de modigare Linnea och Jona.

Författarporträtt: Aja Lund / S&S, Ilkka Vuorinen

Livet i det fria både luktar och känns annorlunda.

Har du rymt någon gång, Malin Klingenberg?

En gång när jag var liten försökte jag rymma hemifrån. Mina föräldrar tyckte det var för kallt för att ha shorts, och jag var säker på att reglerna var liberalare hemma hos Karin (Erlandsson), så jag skrev en lapp och gjorde mig redo att sticka. Men jag tror inte jag kom särskilt långt.

Du och Maria har gjort två böcker som utspelar sig i samma miljö: Främlingarna och Rymlingarna. I Främlingarna är det Ebba som berättar, i Rymlingarna är det Jona. Tycker du platsen är olika ur olika karaktärers perspektiv?

Ja, det tycker jag. Ebba är ängsligare än Jona, och det gör att världen i *Rymlingarna* känns lite mer hotfull. En annan orsak till att platsen förändras för mig är att barnen är ett år äldre i *Rymlingarna* än i *Främlingarna*.

En godnattbok för de allra minsta

JUNO TÄNDER MÅNEN

Text: Karin Erlandsson
Illustration: Karoliina Pertamo
Schildts & Söderströms

Det är dags för Juno att lägga sig. Men först tänder Juno månen och tänker på alla andra som också snart ska somna. Kungarna i slotten, legobitarna på golvet och kastrullerna i diskmaskinen.

Karin Erlandsson tar våra allra yngsta läsare med på en rofylld kvällsvandring i Junos värld. Karoliina Pertamos illustrationer låter allt från grävskopor till bläckfiskar bada i varma färger. *Juno tänder månen* är Erlandssons och Pertamos första gemensamma bilderbok.

Till vem riktar sig Juno tänder månen, Karin Erlandsson?

Till barn i åldern mellan pekböcker, sådana de gärna tuggar på, och bilderböcker med längre text.

Vem är Juno?

Juno är ett barn som tänder månen. Då månen tänds somnar alla och allt i världen, älgarna, blåbären, klossarna och kastrullerna i diskmaskinen. Det är en bok om det omnipotenta barnet, det som tänder en lampa och förändrar ljuset i ett helt rum.

Millaista oli tehdä yhteistyötä Karinin kanssa, Karoliina Pertamo?

Huomasin heti, että Karin on pohtiva kirjoittaja ja että hän juttelee mielellään tekstistä ja kuvista. Tämä tuntui tosi mukavalta, koin että olimme tekemässä kirjaa yhdessä. Usein teksti on jo täysin valmis, kun kuvitusta aloitetaan. Tällä kertaa molempia työstettiin osin samaan aikaan.

Kuinka paljon vapautta sinulla oli kirjan kuvittajana?

Kuvistushan voisi olla hyvin erilainen, jos kuvittaja olisi toinen. Samallakin kuvittajalla voisi olla erilaisia tapoja tehdä. Koin olevani vapaa etsimään sopivan visuaalisen maailman kirjaan. Teksti on kuin tienviitta, se sanoo minne suuntaan lähdän, mutta ei mitään reittiä. Kuvassahan on paljon kaikkea muutakin kuin se mitä teksti kertoo: on värit, tunnelma, ykstyiskohtia, joita tekstissä ei mainita jne. Yksi hauska asia tässä kirjassa oli yhdistää parilla aukeamalla kaksi kuvaa: kotkien oksa on viereisen kuvan tie, legot ovat seuraavan sivun kuninkaan linna.

Författarporträtt: Marcus Boman / S&S, Katriina Korpi

Slättens systrar är den första delen i fantasytrilogin *Berättelser från Gibat*, en storlagen bokserie om familjeband, vänskap och om att återta makten över sitt eget liv.

Nomadsystrarna Saba och Sarina lever tillsammans med sin far Lote och hans klan på Gibats slätter. Deras mamma är död, deras far bryr sig inte om dem och deras styvmor avskyr dem. Men de dagar systrarna får lov att galoppa över slätten med vinden i håret går det svåra nästan att glömma.

Hej Malin Klingenberg! Det här är din första utflykt in i fantasy - vad var det i Sabas och Sarinas berättelse som lockade dig?

Saba och Sarina var från början bikaaktörer i en annan bok, nämligen seriens andra del. Jag insåg att jag ville veta mer om systrarnas liv på slätten, och om varför de hade det så eländigt i sin klan. Och då föll det sig naturligt att deras historia fick bli den första i serien. Jag har alltså inte skrivit böckerna i den ordning de kommer ut.

SLÄTTENS SYSTRAR

Malin Klingenberg
Illustrationer: Eeva Nikunen
Schildts & Söderströms

När Lote säljer ett av klanens barn som tjänare till en rik förbipasserande förstår Saba och Sarina att de själva snart kan vara i fara. Under en av sina ritter träffar de nomadpojken Alve, som får dem att inse vidden av allt de vuxna har dolt. I hemlighet lär Alve systrarna om naturens krafter, kraften i deras eget inre och hur allt hänger samman. Men det finns fler än Lote som önskar att barnen i Gibat aldrig ska få reda på vilka de egentligen är.

Slättens systrar är en berättelse om att stå upp emot en grym vuxenvärld och om att lära sig använda sin egen unika styrka.

Vad överraskade dig med att skriva fantasy?

Böckerna i serien *Berättelser från Gibat* är de svåraste jag någonsin har skrivit! Jag har alltid haft stor respekt för fantasygenren, men överraskades av hur invecklat det är att skapa trovärdiga, magiska system som läsarna ändå kan hänga med i. Det är också en balansgång att ge tillräckligt mycket info för att läsarna ska hänga med, men inte så mycket att det blir tråkigt.

Millaista oli tehdä yhteistyötä Malinin kanssa, Eeva Nikunen?

Teimme heti kuvitustyön alkuvaiheessa tiivistä yhteistyötä Malinin ja kustantajan kanssa. Luettuani käsikirjoituksen, tein luonnoksen kannesta, jonka pohjalta lähdimme suunnittelemaan valmista kansikuvitusta. Sain Malinilta paljon ideoita, koska hän oli taitava kuvailemaan luomaansa fantasiamaailmaa ja sen tunnelmaa.

Vad är du riktigt nöjd med i berättelsen?

Det roligaste är alltid när lösningarna på bokens problem plötsligt dyker upp, helt självklara, och det visar sig att jag undermedvetet har byggt upp handlingen så att svaret har funnits där hela tiden. Det är skrivmagi när den är som bäst!

Kuka on tarinan suosikkihakmosi ja miksi?

Kirjan suosikkihakmosi on ehdottomasti Saba. Hän on rohkea ja seikkailunhaluinen, mutta on myös hieman epävarma omista kyvyistään. Tarinan edetessä hän löytää itsestään uusia puolia, ja huomaa mihin kaikkeen hän onkaan kykeneväinen!

MARHEIM TILL SISTA TRÄDET

Författare: Karin Erlandsson
Illustratör: Madeleine Fjell
Förlag: Hegas

Maica och Rex kryper genom en trång tunnel, på väg mot härskares torn. Överallt tränger det in rötter. Som om träden försöker ta över Marheim också under jord. Men Maicas pappa är försvunnen och hon är beredd att göra vad som helst för att rädda honom!

Rädsla kan vara förlamande. Klaustrofobisk. Ett fängelse. Det kan drabba människor som saknar livsnödvändiga resurser och ständigt lever under hot. Vem kan man egentligen lita på när krisen är ett faktum? Karin Erlandsson berättar en rysande aktuell dystopi om krig, despoter, klimatkris och medial makt när katastrofen slår till. *Till sista trädet* är den tredje och avslutande delen i serien *Marheim*.

Vad betyder det att böckerna är lättlästa, Karin Erlandsson?

Det är böcker som särskilt vänder sig till barn som av olika anledningar har läsutmaningar, men de passar för alla.

Vilken bild tycker du mest om, Madeleine Fjäll?

Jag tycker väldigt mycket om omslaget för *Till sista trädet*, med de lila färgerna och det mer dramatiska ljuset. Det var väldigt kul att få måla den! Annars tror jag generellt att jag gillar alla bilderna där karaktärerna interagerar med varandra, som kramar osv. Alla de är några av mina favoriter att göra.

Hur mycket frihet behöver du för att jobba bäst vs hur många "regler" eller riktlinjer?

Här tycker jag om ordet lagom. För många riktlinjer gör att det är för mycket att hålla koll på och svårt att veta vad en bild ska fokusera på, vilket bidrar till att jag inte helt vet vad kunden vill ha för något och det ofta gör att min kreativitet försvinner. Men för lite riktlinjer är också svårt, då man gärna vill ha något att gå på. Det är alltid svårt att börja med ett vitt papper. Jag tycker däremot att en bild säger mer en tusen ord, så moodboards och visuella sätt att visa vad en kund vill ha är mycket bättre än att förklara i text. Så, lagom. Men lutar kanske lite mer mot mer frihet.

RAFSA STENTRAMP

Lena Frölander-Ulf
Förlaget M

Vännerna Rafsa, Kotten och Ziczac är tillbaka i sina hemtrakter. Det drar äntligen ihop sig till murmeluppror. Kampen ska stå mellan murmlarna och huggormarna: Huggormarna har gjort hela stenåkern till en ormgrup och tagit murmelhonorna och ungarna till fånga. Murmeldjur från när och fjärran har slutit upp för den sista striden.

Hur ska fredliga murmeldjur kunna vinna mot huggormar med gifttänder?

Ingen vet, men de måste ändå våga allt och försöka. Rafsa måste vara mycket modig, och bli den hon är ämnad att vara.

I den sista, spännande delen i äventyrs trilogin om stenåkern får murmlarna äntligen lära sig sina egna berättelser och sin historia, som huggormarna har stulit ifrån dem. För en kultur är försvarslös utan sina berättelser.

Hej Lena Frölander Ulf! Du har skrivit en trilogi. Hur känns det nu när den är fullbordad?

Underbart! Jag har grubblat på den här berättelsen sedan hösten 2015 så det är ganska många år jag gått omkring med mina små låtsaskompisar. Nu hoppas jag att så många som möjligt får chansen att träffa dem och dela deras kamp mot alla som med våld försöker bestämma över andra. Upp till kamp för stenåkern, för rättvisan och freden!

För den som ännu inte läst tidigare delar av trilogin Kampen om stenåkern: Vem är Rafsa?

Rafsa är ett egensinnigt murmeldjur som har svårt att inte GÖRA något när hon ser en orättvisa. Hon har en bästis som heter Kotten, en lite mer eftertänksam och försiktig murmel. De lever på stenåkern, som styrs av de makthungliga huggormarna. I den första delen – *Rafsa Vildpäl* – lär de två murmeldjuren känna huggormen Ziczac, och tillsammans bestämmer sig de tre vännerna för att störta huggormarnas ledare och förändra livet på stenåkern. Men det är inte så lätt när huggtänder är inblandade. I den här tredje och sista delen för vi veta hur det går.

Författarporträtt: John Grönvall / Förlaget M

CHOP CHOP

Linda Bondestam
Förlaget M

Det är sent på jorden. Men Chop Chop har fullt upp: Leverera paket, hugga träd, klippa hår. Stå vid löpande band i hönsfabriken. Sköta barn. Röja minor. Alla jobb delas ut med chefens jäktade ord: Raska på, chop chop!

"Chop Chop, det är väl jag det", tänker den lilla roboten.

Chop Chop programmeras att göra allt. Tempot rusar uppåt – Chop Chop levererar. Chop Chop gör alltid sitt bästa. Men det räcker aldrig. Då blir det sparkis. Och nytt jobb-jobb. Chop Chop sover inte. Chop Chop äter inte. Chop

Chop tar aldrig kaffepaus. Människor blir trasiga och trötta. Ont i hjärtat, ont i själen. Chop Chop är aldrig sjuk. Men Chop Chop har hört ryktas: en gång byggde människorna själva katedraler. Bibliotek. Symfonier. Pyramider.

Chop Chop. En tapper jordbos berättelse är den fjärde bilderboken där Linda Bondestam står för både bild och text. Här varvas en dos civilisationskritik med humor och vemod. Vad händer med världen när hjulen rullar på i turbofart? Vad sysslar vi människor med egentligen?

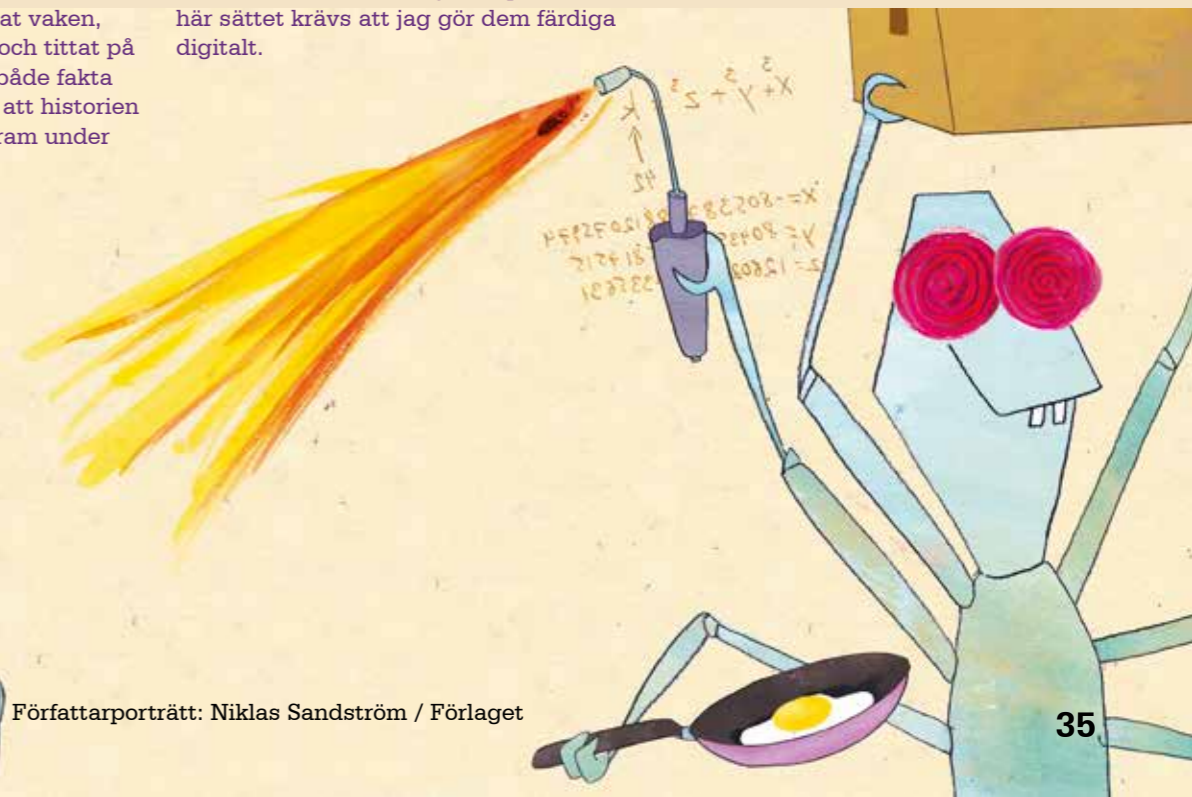
Utkommer på finska hos Teos

Varifrån kom idén till den här boken, Linda Bondestam?

Det är svårt att säga, den här boken var nog först tänkt att bli en annan historia som ännu måste förbli hemlig ifall jag gör den. Jag har pratat och skrattat mycket med min förläggare Sara på Förlaget och min man Mats. Jag har legat vaken, fått gråa hår, läst romaner och tittat på olika program om robotar, både fakta och fiktion. Det känns som att historien verkligen har skulpterats fram under flera år.

Hur är bilderna gjorda?

Bilderna är en salig blandning av olika tekniker, jag tycker om att inte ha alltför strikta regler för mig själv och använder olika färger och pennor och ritlar på en mängd papper och i skissböcker om jag är på resande fot. För att kunna jobba på det här sättet krävs att jag gör dem färdiga digitalt.

Författarporträtt: Niklas Sandström / Förlaget

SERPENTINER, STJÄRNOR OCH SNÖ

Filippa Hella
Litorale

Ett litet kalas, tjinuskitårta och gula bubblor. Ute väntar en blå skymning, stjärnor och spår i snön. Under snötäcket gömmer sig en överraskning. En poetisk bilderbok om en födelsedag mitt i vintern.

Filippa Hella är illustratör och författare bosatt i Borgå. *Serpentiner, stjärnor och snö* är hennes andra barnbok. Filippa Hella leder bild- och ordkonstverkstäder för barn och färgbud för bebisar. År 2019 tilldelades hon Stella Parlands pris.

I hennes tidigare produktion ingår bland annat pekningen *Färgbud*, allåldersboken *ABC i Borgå* och den konsthistoriska bilderboken *Ville Vallgren och grisevännen*. Diktningen *jag lindar mitt hjärta* utkom år 2022 och utsågs till en av årets vackraste böcker.

Vad handlar *Serpentiner, stjärnor och snö* om, Filippa Hella?

Boken handlar om att fira sin födelsedag mitt i vintern. Först är det tårta, serpentiner och ballonger. Ute i kylan finns stjärnhimlen och snön. Under snötäcket gömmer sig en överraskning.

Har bild eller text kommit först?

Först dök ett barndomsminne upp, sedan kom texten och till slut bilderna.

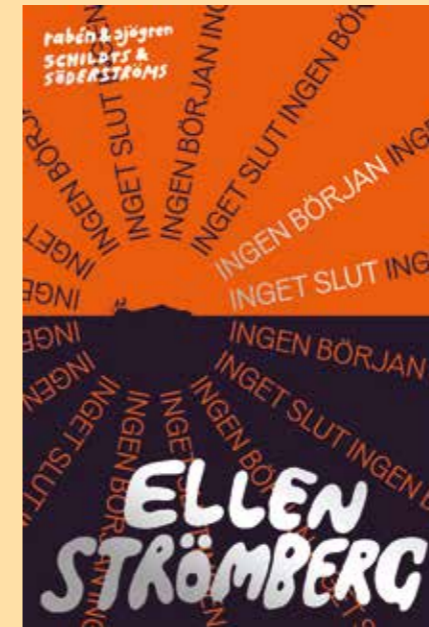
Hur är bilderna gjorda?

Jag vet inte varför men när jag börjar jobba med en bok testar jag olika tekniker och den här gången valde jag till slut akrylfärger. Det är en teknik som inte är så bekant för mig så kanske handlar det om att utmana sig själv att lära sig något nytt. Viktigt är också att stämningen i bilderna framhävs av tekniken.

INGEN BÖRJAN INGET SLUT

Ellen Strömberg
Schildts & Söderströms

Benjamins pappa ska jobba med en utgrävning i skärgården hela sommaren, och Benjamin försöker få tiden att gå utan sin bästis Olivia. Och utan mamma förstås. Att det ska vara så nu och för all framtid vill han knappt tänka på.

En stekhet dag på stranden dyker Tristan upp. Han är fjorton år och lika karismatisk som hemlighetsfull. Benjamin dras direkt till honom, men varför

verkar alla i byn tycka så illa om Tristan och hans familj? Ju närmare Tristan och Benjamin kommer varandra desto fler frågor väcks. Vad är det Tristan döljer? Vad är en jungfrudans? Och vad är en everlevare egentligen?

Ingen början inget slut är magisk realism om förälskelse, sorg och utanförskap. Och om att leva vidare i andra, för evigt.

Hej Ellen Strömberg! Berätta om din nya bok, vad handlar den om?

Min bok *Ingen början inget slut* handlar om första kärleken, om ensamhet och saknad och lite om döden och lite om arkeologi och mysterier. Men mest handlar den om Benjamin som är 14 och är tvungen att vara en sommar i skärgården med sin pappa som jobbar där.

Är det viktigt för dig att känna dig fri i din skrivprocess?

Både ja och nej. Jag känner mig alltid som mest kreativ när jag har nån slags ram eller regel eller format att förhålla mig till. Men sen vill jag gärna bryta precis det. Jag kanske gärna vill känna mig som en rebell, hehe.

Dina böcker är sinsemellan ganska olika, hur skiljer sig *Ingen början inget slut* från dina tidigare böcker? Och finns det likheter?

Jag tycker om att skriva olika och ha ett nytt projekt igång alltid, om jag skriver om en sak känns det ofta som att jag vill skriva om precis motsatsen nästa gång. Är mycket imponerad och avundsjuk på dem som lyckas skriva hela serier i samma värld. *Ingen början inget slut* är den första boken jag skrivit som har lite övernaturliga teman i sig, även om den är långt från fantasy (tror jag). Det som alla mina böcker har gemensamt är att de handlar om relationer allihopa. Och att de i smyg utspelar sig på ganska exakt samma plats. Stranden Benjamin och Tristan hänger på i *Ingen början inget slut* är samma strand som Malin och Manda hänger på i *Vi ska ju bara cykla förbi*.

KOMPISDECKARNA 3: FÖRFALSKARE I FARTEN

Eva Höglund
Scriptum

Sommarlovet står för dörren när Andrea, Markus, Elise och Erik snubblar över mystiska händelser. Allt får sin början på Borgbacken där Erik hittar en övergiven väska. Tillbaka i Åbo råkar barnen på skumma typer och snart är de mitt uppe i ett nytt, spännande äventyr. Men jakten på skurkarna är farlig och allt är inte som det ser ut att vara. När både Erik och Markus hamnar i klorna på skurkarna krävs det både mod och list. Ska de lyckas överlista skurkarna? Ska de lyckas lösa mysteriet? Det enda som är säkert är att det är farliga FÖRFALSKARE I FARTEN!

Hej Eva Höglund! Det här är tredje boken i serien om Kompisdeckarna. Vad är det som är så lockande med deckare?

Jag har alltid varit intresserad av mysterier och av att lösa gåtor eller problem. Som barn skuggade jag "skumma typer" och skapade skriftkoder så att min bror och jag kunde skriva meddelanden till varandra utan att någon annan förstod vad vi skrivit. När jag själv läser deckare försöker jag också alltid lista ut vem som är den skyldige innan författaren avslöjar det. Av mina läsare har jag fått höra att det bästa med mina böcker är när det blir riktigt spännande och man inte vet hur kompisdeckarna ska lyckas lösa mysteriet eller klara sig ur skurkarnas klor. Spänning är nog något som alltid tilltalar en del läsare oberoende av ålder.

Har du tips att ge till barnläsare som längtar efter ett eget äventyr?

Iakttta människor var än du rör dig. Träna dig på att komma ihåg detaljer, till exempel hur någon ser ut och hur någon är klädd. Gör anteckningar i ett anteckningsblock (eller på din mobil) om du ser något som du tycker att verkar underligt. Skriv dagbok om viktiga händelser. Tillsammans med en vän kan du skapa en egen skriftkod som bara ni kan förstå. Men om du stöter på riktiga skurkar så ska du vara försiktig och inte ta några risker!

MANTIKORAN

Text: Maria Turtschaninoff
Illustration: Peter Bergting
Förlaget M

M för Mantikora. Tre rader tänder. Lejonhuvud, människokropp, tassar och klor och svans. Dödligt farlig. Mytologisk människoätare.

Det gamla uppslagsverkets beskrivning passar alldeles tydligt in på pappas nya flickvän Nina. Hon ler för mycket, med alltför många tänder. Varje dag lagar hon läcker mat för att göda familjemedlemmarna. Pappa är så kär att han är blind för faran – men lillebror

"Du får honom aldrig", viskar jag.
"Det ska jag se till."

Jonas måste räddas. Det finns bara ett problem: Det behövs ett enhörningshorn för att förgöra en mantikora. Var hittar man ett sådant i Helsingfors?

Maria Turtschaninoff och Peter Bergting har skapat en suveränt illustrerad, intensiv skräckberättelse för slukaråldern. Den suddar ut gränsen mellan verkligt och överkligt och överraskar läsaren gång på gång.

Utkommer också på finska hos Tammi

Vilket förhållande har du till skräckgenren, Maria Turtschaninoff?

Jag har ett mycket harhjärtat förhållande till skräck! Jag är lättskrämd och framför allt skräckfilmer vill jag inte alls se på. Men det visade sig att det är väldigt roligt att skriva skräck!

Fanns det något i skrivprocessen som överraskade dig?

Jag blev överraskad över just hur roligt det var att skriva in en krypande skräckkänsla i berättelsen. Att leka med läsarens förväntningar - är Nina ett monster eller är allt bara huvudpersonen Lis fantasier...?

Hur var det att samarbeta med Maria, Peter Bergting?

Det var superkul att samarbeta med Maria, jag har länge varit ett stort fan av hennes böcker och blev lika glad som förvånad när jag fick frågan om boken. Det har varit ett projekt som tagit lång tid att göra då vi på grund av att boken kommer ut på två språk samtidigt hade lång framförhållning.

Har du någon favoritkaraktär i berättelsen?

Min favoritkaraktär är Mantikoran. Hon fick i min tolkning bli något suggestivt som kanske inte hade samma form varje gång man såg henne, något drömskt - eller rättare sagt mardrömskt. Jag brukar ofta förknippas med skräck i mitt skapan-

de. I USA är jag nog enbart känd för att illustrera skräck och har jobbat med Clive Barker och Joe R. Lansdale för att bara nämna två namn. Maria axlade rollen som skräckförfattare med lika stor pondus som vilken som helst av de internationella storheterna.

SMUGGLARENS SKATT

Text: Axel Åhman
Illustration: Ola Skogäng
Schildts & Söderströms

Farmor bor bortom all rim och reson, bebyggelse och civilisation. Och där, mitt ute i skärgården, ska Oliver vistas ända fram till jul eftersom hans föräldrar är upptagna med annat. Han ser inte fram emot två veckor av obefintligt mobilnät och pappas gamla serietidningar som enda underhållning. Men Oliver hinner varken öppna skolböckerna eller Tintin innan han snubblar över ett mysterium.

På farmors förbjudna vind hittar han en kompass och en hög gamla sjökort. De verkar ha tillhört en släkting som visste mer om vattnen kring Bullerholmen än någon annan. I byn ryktas det

Varifrån kom idén till den här boken, Axel Åhman?

Idén kom från min egen släkt där jag vet att vi haft sprit-smugglare. Men ingen har någonsin vetat någonting om dem, så jag började fantisera hejvilt. Miljön lockade mig också mycket, jag ville placera den österbott-niska skärgården i förgrunden för en äventyrsberättelse.

Vilken karaktär identifierar du dig mest med i berättelsen?

Det beror kanske på dagarna. Ibland är jag farmor Gertrud, ibland Oliver och ibland Fanny. Fanny är min favorit, det har hon varit sedan hon steg in i kapitel 9 första gången.

Hej Ola Skogäng! Vilken karaktär identifierar du dig mest med?

Oj, svår fråga! Jag tror att barnet i mig känner igen sig i berättelsens barn. Äventyren och möjligheterna från barn- domen känns igen. Allt var ett mysterium som bara väntade på att lösas. Men mitt vuxna jag kan relatera till farmodern.

Hur mycket frihet behöver du i din skapandeprocess versus hur mycket struktur?

Frihet och skapande är både bra och dåligt. Jag har en väldigt strukturerad arbets- process och kan tycka att styr- ning och regler från kunder ÄR väldigt bra för inspirationen. Medan stor frihet ibland kan vara hämmande.

Författarporträtt: Erik Åhman / S&S, Ola Skogäng

dessutom om en skatt som traktens bästa smugglare har gömt i den yttre skärgården för snart hundra år sedan. Oliver bestämmer sig för att leta reda på både sanningen om den sedan länge försvunna smugglaren och skat- ten han sägs ha lämnat efter sig.

Smugglarens skatt är en adventsbok indelad i 24 kapitel, ett för var dag i december ända fram till jul. Berättelsen handlar om att hitta sina rötter och sin plats på jorden. Men det handlar också om snygga båtar, tyska spioner och att det är bra att ha en vän med fyrhjuling och kamouflagekläder när man ska lösa mysterier.

Har du någonsin hittat en skatt (som barn eller som vuxen)?

En gång hittade jag ett legoskepp flytande bland vassen när jag paddlade kanot. Det var mäktigt för jag hade önskat mig ett sånt länge!

Har du någonsin hittat en skatt (som barn eller som vuxen)?

Det självklara svaret på den andra frågan är såklart min fru och mina barn. MEN om jag ska backa lite i livet, så är den största skatten den där dagen då jag för första gången läste en serie- tidning på egen hand, och såg en liten ruta där det stod namnet på vem som hade tecknat just den tidningen. Där och då insåg jag att serietecknare är ett jobb, och att jag ville ha det jobbet! Det formade hela mitt liv :)

KOM, VI SPRINGER!

Text: Ulrika Hansson
Illustration: Maija Hurme
Schildts & Söderströms

Rob vet att man ska leka med alla på eftis. Men vad gör man om det finns någon man inte gillar att leka med? Hur känns det när man låter bli? Kanske lite som att se någon sväva alldeles ensam i uni- versum. Eller som att tänka på den där överkörda räven på stora vägen. Men om det är så hemskt att inte tycka om någon, varför pratar då mamma illa om Siv från fabriken?

Kom, vi springer! är en smärtsam och varm berättelse om att människan är ett flockdjur. Och om att varken kunna eller vilja välja rätt alla gånger.

Kan du känna igen dig i bokens huvudkaraktär och hans dilemma?

Jag har faktiskt en gång som ton- åring gjort precis det som Ron och Hannes gjorde, jag och en kompis sprang ifrån en tredje person på en stadsutfärd ut- omlands. Det var en hisnande känsla, att bara springa längs smala gränder och få vara själv med den ljuvliga, ljuvliga kompis. Sen förstod jag ju nog hur elakt det var, stackars kompis som plötsligt var ensam mitt i den okända staden. Jag skäms ännu faktiskt. Men det var den här dubbelheten som var spännande att ta sig an i Ulrikas text. Måste man faktiskt leka med alla, får man inte välja själv? När inte ens vuxna alltid klarar av att vara sams på till exempel arbetsplatser.

Barn på eftisåldern, hur var det att göra en bok om just dem?

Eftisvärlden är spännande, lite slattrig och dåsig, halvt organiserad, halvt barnstyrd. Alla barnen är lite trötta efter skolan och hemligheterna är många, vuxenkontrollen när inte varje hörn och buske. Jag har en unge i eftisåldern, och jag har kollat in deras gård och grejer, alla de där fina ryggsäckarna som ligger slängda med saker som rinner ut över golvet eller gården, hittelådan med strumpbyxor som blivit för små och leksakerna som sett sina bästa dagar... Eftisledarna är vardagens superhjältar, de hittar på pyssel och hjälper till med läxor, reder upp kompisbråk och lyssnar när något barn vill berätta en kilometerlång berättelse. Utan eftis skulle ungarna ha många ensamma (skärmfyllda) timmar hemma.

Varför valde du att skriva om utfrysning, Ulrika Hansson?

För att utfrysning finns överallt där människor finns. Jag har själv upplevt att bli ifrånsprungen på skolgården, och också själv sprungit ifrån någon annan när jag fick vara med i gänget igen. Det handlar om otroligt komplicerade mönster, och ofta växlar det från dag till dag vem som har rätt och fel och något där emellan.

Vem är Rob i berättelsen?

Rob bor med sin mamma på en liten ort, är i sjuårsåldern och går i eftis. Han är en grubblare med ett ömt samvete, därför lider han av att vara en så kallad medlöpare när Sixten lämnas utanför. Men Rob visar sig också vara påhittig och orädd när de vuxnas an- strängningar inte lyckas som planerat.

Vilka slags bilderböcker tycker du om?

Jag gillar böcker med ett angeläget tema i kombination med finurlighet och stråk av humor. Jag tycker också om när berättelser inte är alltför tillrätta- lagda utan tar barnen på allvar och vänder upp och ner på olika företeelser.

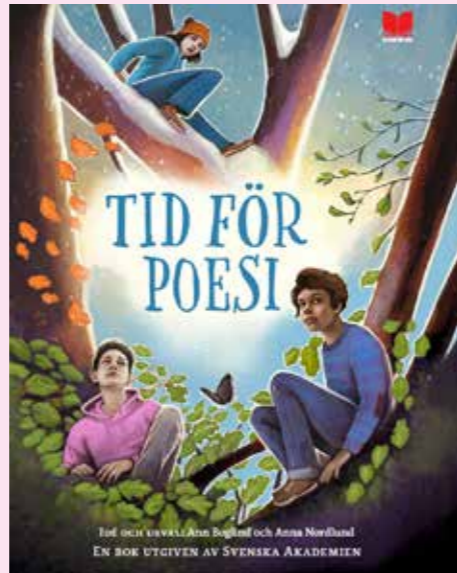
Författarporträtt: Aja Lund / S&S, Aleksandra Lemke / S&S

TID FÖR POESI

Red. Ann Boglind och Anna Nordlund
En bok för alla

Underbara nyheter för alla er som älskade *En bro av poesi*. Nu kommer en uppföljare! Tillsammans med Svenska Akademien kommer *En bok för alla* att ge ut den nya antologin *Tid för poesi*. Precis som förra gången är detta en fantastisk bok fylld med dikter hämtade ur den svenska litteraturskatten illustrerade av samtida illustratörer.

Vad är *Tid för poesi*, Hanna Lundström?

Tid för poesi är en poesiantologi som innehåller 52 dikter av svenska poeter. Dikterna är tolkade av 14 samtida svenska illustratörer. *Tid för poesi* är en uppföljare till antologin *En bro av poesi* som kom ut för några år sedan. Jag bidrar med min dikt *Samla sekunder* som denna gång illustrerats av Ingrid Flygare.

Varför är antologier viktiga för unga läsare?

Jag tror antologier gör gott för alla läsare. I en antologi möter du dikter av flera poeter. Det innebär att du kan hitta sådant som du visste att du kommer att gilla, men också sådant som du inte hade valt själv. Därför kan en antologi ge både läsflyt och utmaningar. Jag brukar tänka att antologier är lite som en påse lösgodis där man kan hitta lite av allt.

Vilka hoppas du att ska upptäcka antologin?

Tid för poesi riktar sig särskilt till läsare som är 10-12 år gamla, men jag tycker att den är en fin upplevelse också för dem som är yngre eller äldre. Den passar både för den som är van med poesi som genre och den som vill pröva på.

ALLT DET HÄR

Text: Ulf Stark
Illustration: Linda Bondestam
Förlaget M

En skapelseberättelse för små barn, som lyser av barnets glada aptit på världen: Allt det här, ja, hela universum finns till för just dig att lukta, smaka, vidröra, se och lyssna på. Med humor och lekfulla rim riktar sig Ulf Stark direkt till de yngsta. Han delar deras robusta intresse för smått och stort, för blåbär, dinosaurier och lampor.

Hej Linda Bondestam! Ulf Stark och du gjorde flera böcker tillsammans. Hur träffades ni?

Vi träffades på bokmässan i Helsingfors, jag var mycket starstruck, Ulfs bok *Dårfinkar och Dönickar* var en av mina absolut största läsupplevelser som barn.

Hur mycket frihet hade du som illustratör i skapandet av bilderna?

Ulf var en fantastisk författare att jobba med som gav sina illustratörer full frihet, han brukade alltid fråga mig vad jag hade lust att rita för bok och skrev olika sorters böcker för sina olika illustratörer.

ETT STORSLAGET FANTASYÄVENTYR BÖRJAR

Slättens systrar av Malin Klingenberg är den första delen i fantasytrilogin *Berättelser från Gibat*. Det är en storslagen bokserie om familjeband, vänskap och om att återta makten över sitt eget liv.

SCHILDTS &
SÖDERSTRÖMS

Fler berättelser för alla åldrar finns
i vår webbutik litteratur.sets.fi

DET BÄSTA VI HAR 2025 - seminarium på Hanaholmen

28.3 2025

med överraskningar, diskussion och möten
i sällskap med Barnboksakademien,
Kuvittajat och Fibul.

SAVE THE DATE!

**FIBUL
HALLOWEEN**

PARTY FÖR MODIGA BARN
26.10 KL. 17-19
RICHARDSGATANS BIBLIOTEK
RICHARDSGATAN 3,
HELSINGFORS

Raska på, chop chop!

Chop chop. En tapper jordbos berättelse är en historia om en liten robot i en värld byggd av människor. I den fjärde bilderboken där **Linda Bondestam** står för både bild och text varvas en dos civilisationskritik med humor och vemod.

FÖRLAGET

Fler suveräna barn- och ungdomsböcker
hittar du på www.forlaget.com

MERA!

Inkörsport till tyngre läsning

www.fibul.fi

Litteraturmagasinet MERA 2024 är utgivet av Fibul r.f.
– Författare och illustratörer av barn- och ungdomslitteratur

Upplaga: 1000 • Tryck: TR-Urex, Borgå • Papper: Edixion, PEFC-certifierat
och EU-ecolabelmärkt
Redaktion, layout & pärmillustration: Nadja Andersson
Konstsamfundet, Stiftelsen Emilie och Rudolf Gesellius fond och
Svenska kulturfonden har gett understöd. Tack!

Tycker du om MERA-magasinet?
Öppna QR-koden och hjälp oss att
bli ännu bättre genom att svara på
några frågor

Svenska
kulturfonden

KONST
SAMFUNDET